

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. IV. An supposita efficaci & absoluta intentione finis, si unum tantùm occurat medium ad illum obtinendum, voluntas ad ejus electionem necessitetur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

ad quod ex sua intrinseca bonitate æquale & indifferens est. Et in hoc magna latet æquivocatio & hallucinatio apud Adversarios: cum enim voluntas eligat illud objectum, quia vult, & ly quia possit dicere & causam efficientem, seu elicentem, & causam objectivam, seu allicientem; existimant non requiri, quod libertas voluntatis se habeat ut ratio motiva & alliciens, sed sufficere quod se habeat ut effectiva & eliciciens sine novo motivo. Nos verò dicimus utrumque desiderari, & non sufficere ut libertas voluntatis effectivè, seu elicitivè ad talem electionem concurrat; sed insuper requiri, quod objectivè seu motivè in eam influat: quia homo non inveniens in minori aut æquali bono quod

moveat sufficienter ex meritis objecti, apprehendit & proponit voluntati pro motivo eligendi suam libertatem, seu placitum gratuitum, quod applicat huic objecto, & ex tali applicatione facit quod præmineat, & magis ponderet, magisque voluntatem alliciat & inclinet, quam aliud magis vel æquè bonum: unde licet tunc eligat id quod minus est bonum ex parte rei electæ in se, semper tamen eligit id quod est majus & convenientius ex parte motivi.

Objicies quartò: Voluntatis non est minus libera in electione mediorum, quam in finis intentione: Sed potest intendere finem minus bonum, relicto meliori, & præferre matrimonium v. g. celibatui aut religioni, quæ est multò perfectior: unde S. Thomas qu. 23. de verit. art. 8. dicit quod *Non est perversitas electionis. si homo in appetendo præferat minus bonum majori bono: non enim tenetur homo prosequi meliora semper in operando*: Ergo etiam potest eligere minus bonum, relicto meliori.

Respondeo concessà Majori, negando Minorem: eadem enim est ratio de intentione finis, ac de electione mediorum; unde licet ex duobus finibus possit quis velle illum, qui secundum se & materialiter deterior est, semper tamen vult illum, qui ex parte motivi seu dictaminis iudicatur melior, aut convenientior subjecto illum intendenti. Ad D. Thomam dicendum est, illum in eo loco solum docere quod non tenentur homines semper eligere meliora, v. g. statum religionis, sed rectè possunt eligere minus bona, purà statum conjugalem: verum licet qui eligit tunc statum conjugalem, relinquat quod melius est in se, & quod melius iudicatur iudiciò speculative, scilicet religionem; eligit tamen quod iudiciò practico iudicat hic & nunc sibi esse magis conveniens, scilicet uxorem ducere.

Objicies ultimò: Deus de facto elegit minus bonum, relicto meliori: Ergo à fortiori id potest voluntas humana. Consequentia patet: tum quia nostra voluntas est quedam participatio voluntatis divine: tum etiam quia voluntas Dei magis inclinata est ad bonum, quam voluntas hominis. Antecedens verò probatur: Deus elegit istum mundum condere, potius quam alium, & tamen potuit alios mundos in infinitum isto præstantiores creare, ut docet D. Thomas 1. p. qu. 25. art. 6. Item Christus potuit perfectiora Sacramenta instituire, perfectiores Apostolos eligere, & sic de cæteris: Ergo Deus potest eligere, & de facto elegit minus bonum & perfectum, relicto meliori & perfectiori.

Respondeo primò, concessò Antecedenti, negando Consequentiam & paritatem: quia ut docet D. Thomas 1. p. qu. 20. art. 2. hæc est dif-

ferentia inter voluntatem Dei & nostram, quod voluntas divina non supponit, sed ponit bonitatem in rebus quas diligit & eligit; unde non ideò illas eligit, quia sunt magis bonæ; sed potius ex dilectione & electione Dei, majorem vel minorem prout vult bonitatem participant.

Addo quod, cum Deus in operibus ad extra intendat manifestationem suæ gloriæ, quæ magis relucet in hoc quod per media magis improporcionata attingat finem quem intendit, non mirum quod interdum eligat creaturas minus nobiles & perfectas, & media quæ ex se videntur minus apta ad finem obtinendum: sicut quando per homines pauperes, indoctos, & inermes, fidei subiecit Reges, Oratores, & Philosophos, ac mundum universum. Unde Apostolus 1. ad Corinth. 1. *Quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientia, & infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia, &c.*

Secundò responderi potest, quod licet Deus non semper eligat aut faciat quod melius & convenientius est ex parte rei electæ, seu ex parte intrinsecæ bonitatis rei in se, benè tamen quod est melius ex parte motivi eligendi: quod motivum est sua libertas, seu placitum gratuitum suæ voluntatis, quod applicat objecto cui vult, & ex tali applicatione facit quod res in se minus bona, & perfecta entitativè, præmineat & in ordine eligibili præponderet meliori & perfectiori, ut antea exposuimus.

ARTICVLVS IV.

An supposita efficaci & absoluta intentione finis, si unum tantum occurrat medium ad illum obtinendum, voluntas ad eius electionem necessitetur.

PARTEM negativam tenent Nominales, ut refert Suarez hic disp. 8. sect. 4. affirmativa tamen communis est apud Doctores tam domesticos, quam extraneos. Cum quibus

Dico: Stante volitione efficaci finis, necessariò sequitur electio medij, quod intellectus iudicat esse unicum ad obtinendum finem. Ita colligitur ex D. Thoma hic art. 6. ubi quærit an homo eligat ex necessitate, & contra partem negativam, in cuius favorem absolute concludit, objicit primò, sic se habere finem ad electionem, sicut principia ad conclusiones: ex principiis autem conclusionem necessariò sequi, ac proinde ex fine aliquem necessariò moveri ad electionem: Cui argumento respondet quod non semper ex principiis ex necessitate procedit conclusio, sed tunc solum quando principia non possunt esse vera, si conclusio vera non sit; & similiter non oportere quod semper ex fine insti homini necessitas ad eligendum ea que sunt ad finem, quia non omne quod est ad finem tale est, quod sine eo finis haberi non possit, aut si tale sit, non semper sub tali ratione consideratur. Quibus verbis insinuat Doctor Sanctus, quod si illud quod est ad finem sit tale, ut sine eo finis haberi non possit, debet necessariò eligi, supposità efficaci intentione finis. Unde 1. p. qu. 19. art. 3. sic ait: *Ea que sunt ad finem non necessariò volumus, volentes finem, nisi sint talia sine quibus finis esse non potest: sicut volumus cibum, volentes conservationem vitæ, & navem, volentes transfrætare.*